

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського

Кафедра гуманітарних дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА
обов'язкової навчальної дисципліни
ОК5 «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ»

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 24 – «Сфера обслуговування»

Спеціальність – 241 – «Готельно-ресторанна справа»

Освітня програма – «Готельно-ресторанна справа»

Львів – 2024 рік

Труба Р.І. «Історія України»: робоча програма обов'язкової навчальної дисципліни для студентів спеціальності 241 – «Готельно-ресторанна справа» рівень вищої освіти - бакалавр / Труба Р.І., Полянський О.А. - Львів : ЛДУФК імені Івана Боберського, 2024. – 18с.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін ЛДУФК ім.І.Боберського

Протокол № 1 від «22» серпня 2024року

Завідувач кафедри
гуманітарних дисциплін канд. наук з фіз. вих. і спорту, доцент _____ (Курчаба Т.М.)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 24 – «Сфера обслуговування» Освітня програма «24«Сфера обслуговування»	Обов'язкова	
Змістових модулів – 2	Спеціальність 241 – «Сфера обслуговування»	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – історична довідка, слайд-презентація.		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 180		Семестр	
		II-й – для студентів факультету туризму	I-й – для студентів факультету туризму
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		30 год	10 год
		Семінарські	
		30 год	8 год.
		Самостійна робота	
		30 год.	72
		Індивідуальні завдання.	
Вид контролю: іспит			

Статус дисципліни: обов'язкова

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

- подати наукову періодизацію історії України, висвітлити характерні риси основних періодів української історії, їхні особливості, визначальні події та явища кожного з них;
- узагальнити досвід національного державотворення, окреслити традиції української державності та значення боротьби українського народу за її відродження і збереження;
- розкрити історію суспільно-політичних та соціально-економічних процесів в Україні, охарактеризувати основні етапи українського національно-визвольного руху, його зміст та організаційні форми, визначити місце і роль видатних історичних осіб.
- показати найважливіші події та явища української історії в контексті світової історії, а також роль України в системі міжнародних відносин;
- спростувати основні російські наративи щодо історії України.
- розвивати вміння враховувати культурне різноманіття України при організації обслуговування клієнтів різних національностей та культурних уподобань.
- розвивати здатність до творчого використання історичних знань у розробці унікальних концепцій готельно-ресторанних послуг та продуктів.

3. Компетентності та програмні результати навчання

Згідно з вимогами освітньої програми «Готельно-ресторанна справа» здобувачі повинні набути такі компетентності:

1) загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.
- ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 7. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

2) фахові компетентності:

- ФК 1. Розуміння предметної області і специфіки професійної діяльності.
- ФК 2. Здатність організовувати сервісно-виробничий процес з урахуванням вимог і потреб споживачів та забезпечувати його ефективність.
- ФК 3. Здатність використовувати на практиці основи діючого законодавства в сфері готельного та ресторанного бізнесу та відстежувати зміни.
- ФК 10. Здатність працювати з технічною, економічною, технологічною та іншою документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом готельного та ресторанного бізнесу.

Програмні результати навчання:

- РН 19. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.
- РН 20. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.
- РН 21. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні оволодіти такими професійно-функціональними **знаннями та вміннями**:

- оволодіти сучасними методами історичного пізнання, історичним термінологічно-понятійним апаратом;
- зрозуміти сутність, природу та генезис історичних явищ, вміти здійснювати їх аналіз та узагальнення, з'ясувати причинно-наслідкові зв'язки історичних подій і процесів;
- виважено оцінювати роль суб'єктивних і об'єктивних чинників в історичному процесі, подіях і явищах вітчизняної історії;
- знати основні праці вітчизняних і зарубіжних істориків, присвячених актуальним проблемам історії України;
- розвивати навички критичного осмислення матеріалу та застосування історичних знань для професійної діяльності.
- використовувати історичні знання для розробки тематичних заходів, екскурсійних програм, маркетингових стратегій та концепцій ресторанів і готелів.
- впроваджувати історичні теми та українські традиції у сферу гостинності для підвищення конкурентоспроможності закладів.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								
	денна форма					заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі			
л		се м	сам	Л		сем	сам		
Тема 1. Вступ до історії України. Первісне суспільство і перші державні утворення на території України	8	4	2	2	8		2	6	
Тема 2. Русь. Галицько-Волинське князівство: зародження державності українського народу (IX – перша половина XIV ст.)	6	2	2	2	8	2		6	
Тема 3. Україна в другій половині XIV – першій половині XVII ст.: литовсько-польська доба	6	2	2	2	10		2	8	
Тема 4. Українська національна революція середини XVII ст.: формування козацької держави	6	2	2	2	8	2		6	
Тема 5. Боротьба за українську державність наприкінці XVII–XVIII століттях	12	4	4	4	10	-	2	8	
Тема 6. Україна у складі Російської та Австрійської імперій: колоніальна політика російського самодержавства та австрійського абсолютизму; національне відродження (кінець XVIII – початок ХХст.)	12	4	4	4	8	2		6	
Тема 7. Українська національна революція 1917–1921 рр.: відродження української державності	12	4	4	4	8	2		6	
Тема 8. Україна у міжвоєнний період (1921 – 1938 рр.): утвердження тоталітарного режиму; спадкоємність традицій боротьби за незалежну українську державу	6	2	2	2	10			10	
Тема 9. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)	6	2	2	6	8			8	
Тема 10. Українська РСР в другій половині 40-х – першій половині 80-х рр. ХХ ст.: трансформація суспільного розвитку	6	2	2	2	8		2	6	
Тема 11. Україна на шляху до незалежності (середина 80-х рр. ХХ ст. – 2025р.)	8	2	2	4	10	2		8	
Усього годин	90	30	30	30	90	10	8	72	

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Модуль 1

Тема I. Вступ до історії України. Первісне суспільство і перші державні утворення на території України

Предмет, завдання та періодизація курсу «Історія України». Джерела та історіографія. Початок формування людської цивілізації на території України. Періодизація первісного суспільства.

Зародження державності. Перші етнічні утворення на території України. Походження слов'ян: венеди, анти, склавини. Їх розселення, заняття, суспільний устрій, побут, звичаї. Готи і гуни. Протодержавні утворення східних слов'ян: антський і дулібський союз племен.

Походження українського народу та становлення його державності.

Тема II. Русь. Галицько-Волинське князівство: зародження державності українського народу (IX – перша половина XIV ст.)

Виникнення та становлення держави. Заснування Києва. Кий, Щек, Хорив, Либідь. Східнослов'янські племінні союзи: поляни, сіверяни, древляни, уличі, тиверці, дуліби, бужани, волиняни, білі хорвати, кривичі, дреговичі, радимичі в'ятичі, словени. Походження топоніма «Русь». Норманська теорія. Князування Аскольда і Дири (середина IX ст.). Внутрішня і зовнішня політика князів: Олега (882–912), Ігоря (912–945), Ольги (945–964), Святослава (964–972). піднесення й розквіт Київської Русі за Володимира Великого (980–1015) та Ярослава Мудрого (1019–1054). Хрещення Русі (988) та його історичне значення. Політичний устрій й соціально-економічний розвиток Київської Русі. Організація державної влади. «Руська правда». Основні верстви населення. Міжнародні зв'язки, культура, фізичне виховання в період Київської Русі. Політична роздробленість давньоруської держави: причини і наслідки. Володимир Мономах (1113–1125). Боротьба Русі з кочівниками.

Особливості політичного й соціально-економічного розвитку Галицької та Волинської землі в XI–XII ст. Утворення Галицько-Волинської держави. Роман Мстиславович (1199–1205). Боярська смута. Боротьба Данила Галицького (1238–1264) за єдність Галицько-Волинського князівства. Зовнішня політика короля Данила. Занепад Галицько-Волинської держави. Лев Данилович (1264–1301), Юрій I Львович (1301–1315), Андрій і Лев (1315–1323), Юрій II (1323–1340). Місце і роль Галицько-Волинського князівства в історії української державності.

Тема III. Україна в другій половині XIV – першій половині XVII ст.: литовсько-польська доба

Перший поділ України іноземними державами: загарбання українських земель Польщею, Литвою, Московщиною, Угорщиною, Молдавією, Кримським ханством. Утворення поліетнічної литовсько-українсько-білоруської держави.

Виникнення та феномен українського козацтва (кінець XV ст.): генезис, характерні ознаки та особливості. Низове і реєстрове козацтво. Військова організація та воєнне мистецтво українського козацтва. Українське козацтво у міжнародних відносинах XVI – середина XVII ст. Утворення Запорозької Січі (середина XVI ст.). Д. Байда-Вишнівецький. Запорозька Січ як своєрідне втілення української козацької державності. П. Конашевич-Сагайдачний. Козацько-селянські повстання кінця XVI – першої третини XVII ст.

Тема IV. Українська національна революція середини XVII ст.: формування козацької держави

Причини, характер, рушійні сили та періодизація революції. Богдан Хмельницький (1595–1657). Військові дії у 1648–1653 рр. Утворення Української гетьманської козацької держави, її політичний та адміністративно-територіальний устрій. Фінансова система та

судочинство. Українська армія. Зміни в соціально-економічному житті. Військова козацька еліта. Зовнішня політика Б. Хмельницького: молдавські походи, взаємини з Кримським ханством і Туреччиною. Українсько-російські стосунки. Переяславська угода та Березневі статті (1654) і їх наслідки для України. Віленське перемир'я (1656) й спроба зміни зовнішньої політичної орієнтації України. Смерть Б. Хмельницького (1657) й ускладнення політичної ситуації в Україні.

Тема V. Україна в другій половині XVII – XVIII ст.: доба Руїни та Гетьманщини

Ускладнення політичної ситуації в Україні після смерті Б. Хмельницького (1657). Договору. Громадянська війна і поділ козацької України на Правобережну і Лівобережну, Ю. Хмельницький (1659–1663). І. Брюховецький (1663–1668), П. Тетеря (1663–1665). Боротьба за возз'єднання Української держави. Петро Дорошенко (1665–1676). Андрусівський трактат 1667 р. та Вічний мир 1686 р. й черговий поділ українських земель між Росією та Польщею. Д. Многогрішний (1668–1672), І. Самойлович (1672–1687). Українська державність наприкінці XVII на початку XVIII ст. Колоніальна політика Російської імперії щодо України. Гетьман Іван Мазепа (1687–1709), його внутрішня і зовнішня політика та роль в історії України. Розрив з Росією та союз із Швецією. Поразка під Полтавою (1709) та її наслідки для України. Поява української політичної еміграції. Пилип Орлик і його «Конституція» (1710), І. Скоропадський (1708–1722), П. Полуботок (1722–1723). Діяльність першої Малоросійської колегії. Гетьманування Д. Апостола (1727–1734). Діяльність Правління Гетьманського уряду. Відродження Гетьманства. Кирило Розумовський (1750–1764). Посилення колоніальної антиукраїнської політики Росії. Ліквідація Катериною II Гетьманщини (1764). Друга Малоросійська колегія. Ліквідація російським самодержавством Запорозької Січі (1775). Петро Калнишевський. Соціально-економічний розвиток українських земель XVIII ст.

Тема VI. Україна у складі Російської та Австрійської імперій: колоніальна політика російського самодержавства та австрійського абсолютизму; національне відродження (кінець XVIII – початок XX ст.)

Геополітичні зміни в Центральній-Східній Європі наприкінці XVIII ст. та їх наслідки для України. Україна в російсько-турецьких війнах другої половини XVIII – першої половини XIX ст. Приєднання до Російської імперії Південно-Східної України та Криму. Поділи Польщі та їх вплив на територіальні зміни в Україні. Приєднання до Російської імперії Правобережної України. Французько-російська війна 1812 р. та Україна. Україна в європейській геополітичній системі кінця XVIII – початку XIX ст.

Політичне становище та соціально-економічний розвиток України у складі Російської імперії та Австрійської монархії. Національне відродження в Україні, його зміст та основні етапи. Роль історичних знань у формуванні національної свідомості. «Історія Русів». «Енеїда» І. Котляревського. Новий український театр. Українські етнографія та фольклористика, мовознавство. Виникнення та діяльність перших таємних організацій. Масонський та декабристський рухи в Україні. Кирило-Мефодіївське товариство в історії суспільно-політичного руху й культури України. М. Костомаров, В. Білозерський, Т. Шевченко. Особливості національного відродження на західноукраїнських землях. Львів-Перемишль-Львів – як центри національного руху. «Руська трійця» в історії суспільно-політичного руху й культури України. М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький. «Русалка Дністрова». Західноукраїнські землі в Європейській демократичній революції 1848 р.

Соціально-економічний розвиток України. Сільське господарство, промисловість, торгівля. Скасування кріпосного права та панщини на західно та східноукраїнських землях (1848, 1861). Реформи 60–70-х років. Особливості соціально-економічного розвитку українських земель у складі Російської та Австро-Угорської імперій. Місце сільського господарства та промисловості України в системі економіки обох імперій. Специфіка формування соціальної структури української нації. Соціальні рухи в Україні у XIX – на початку

XX ст. Селянський рух під проводом У. Кармелюка, Л. Кобилиці. Селянське повстання 1846 р. в Галичині. Боротьба за сервітути. Заворушення військових поселенців. Київська козаччина (1855). Похід у Таврію за волею (1856). Селянський рух у пореформений період. Робітничий рух: організаційні форми, соціальна і політична програма. Ставлення до національного питання. Селянський та робітничий рухи в контексті національно-визвольних змагань.

Суспільно-політичне життя та національний рух в Україні у другій половині XIX – на початку XX ст. Основні тенденції імперської політики Росії та Австро-Угорщини. Громадівський рух. Народництво в Україні. Валувський циркуляр 1863 р. та Емський указ 1876 р. Федералізація Австро-Угорщини та автономія Галичини. Російський, польський та єврейський фактори в історії України. Пошук шляхів національної самоідентифікації. Культурно-освітній, науковий та економічний сегменти національного руху: «Просвіта», НТШ, «Дністер». Преса, видавництва, театр. Галичина – П'ємонт українського національного руху. «Нова ера». Товариства «Сокіл», «Січ», «Народна рада». Політизація українського національного руху. М. Міхновський «Самостійна Україна».

Революційні події 1905–1907 рр. в Україні. Причини, характер та національні особливості. Піднесення українського національного руху. Боротьба за автономію України та українізацію освіти. Поразка революції. Репресії російського самодержавства проти українського національного руху. Антиукраїнська політика П. Столипіна, його аграрна реформа та її реалізація в Україні. Створення та діяльність Товариства українських поступовців. Спортивно-військовий рух на західноукраїнських землях: товариство «Пласт», «Січові стрільці».

Україна в Першій світовій війні 1914–1917 рр. Війна і активізація українського питання.

Модуль 2

Тема VII. Українська національна революція 1917–1921 рр.: відродження української державності

Лютнева революція 1917 р., повалення самодержавства і встановлення т.зв. «двовладдя». Становище в Україні після повалення царизму. Активізація національно-визвольного руху. Утворення Української Центральної Ради, її національний, соціальний і партійний склад та програма. Михайло Грушевський. Всеукраїнський національний конгрес (квітень 1917 р.). Курс на автономію України. Перший та Другий Універсали України та їх роль в державному відродженні України. Створення Генерального Секретаріату. Володимир Винниченко. Взаємини Генерального Секретаріату з Тимчасовим урядом. Центральна Рада та Генеральний Секретаріат – як перші державні структури відродженої України. Жовтневий збройний більшовицький переворот в Петрограді і боротьба за владу в Україні. Позиція Центральної Ради. III Універсал. Проголошення Української Народної Республіки. Вибори до Установчих зборів і поразка більшовицької партії. Києво-Харківський з'їзд Рад: проголошення радянської влади, створення радянського уряду. Перша війна радянської Росії проти Української Народної Республіки: ультиматум Раднаркому і відповідь Генерального Секретаріату. Збройна інтервенція радянських військ проти УНР. Крути: героїзм і трагедія (січень 1918). Брестський мирний договір (лютий 1918 р.) УНР з Центральними державами (Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією, Туреччиною): досягнення і прорахунки. IV Універсал: проголошення незалежності України.

Політична й соціально-економічна ситуація в Україні після Брестського мирного договору: вступ німецько-австрійських військ в Україну, їх політика. Криза Центральної Ради навесні 1918 р.

Гетьманський переворот і прихід до влади Павла Скоропадського (квітень 1918 р.). Утворення гетьманського уряду, його склад і програмні документи. Внутрішня і зовнішня політика Гетьманської держави: економічна, військова, культурно-освітня, церковна політика; дипломатична діяльність гетьманського уряду. Виникнення антигетьманської опозиції: Український Національний Союз, Директорія (В. Винниченко, С. Петлюра, Ф. Швець,

А. Макаренко, О. Андрієвський). Повстанський рух проти гетьманщини та німецько-австрійських військ. Антигетьманське повстання Директорії та зречення від влади П. Скоропадського (грудень 1918 р.).

Прихід до влади Директорії, її склад, соціально-економічна та політична програма. Спроба об'єднання Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки 22 січня 1919 р. Друга війна радянської Росії проти УНР. Встановлення більшовицького контролю над більшою частиною України. Соціально-економічна політика радянської влади (політика «воєнного комунізму»). Селянсько-повстанський рух проти більшовицького режиму. Вторгнення в Україну денікінських військ. Україна у вирі іноземної інтервенції та громадянської війни. Утвердження радянської влади в Україні. Перетворення більшовицької партії в правлячу структуру тоталітарного типу. Перший зимовий похід (1919–1920) армії УНР. Варшавський договір (1920) УНР з Польщею. Ризький мирний договір (1921) та його наслідки для України. Другий зимовий похід (1921) армії УНР. Трагедія під Базаром. Завершення національно-визвольних змагань українського народу.

Активізація національно-визвольного руху на західноукраїнських землях у 1918 р. Створення Української Національної Ради та її програма. Листопадова (1918) національно-демократична революція і виникнення Західно-Української Народної Республіки. Д. Вітовський, Є. Петрушевич, К. Левицький. Створення Державного Секретаріату та його політика. Перші декрети та програмні документи, конституція ЗУНР. Створення Української Галицької Армії. Польсько-українська війна 1918–1919 рр. Акт Злуки (22 січня 1919 р.) УНР та ЗУНР. Падіння ЗУНР.

Причини поразки та уроки Другої української національної революції 1917–1921 рр.

Тема VIII. Україна у міжвоєнний період (1921–1938 рр.) : утвердження тоталітарного режиму; спадкоємність традицій боротьби за незалежну українську державу

Внутрішнє і міжнародне становище України після поразки національно-визвольних змагань. Рух Опору в радянській Україні у 1921–1939 рр. Вхід УСРР до складу СРСР. Обмеження суверенітету республіки. Голод 1921–1923 р. УСРР у роки Нової економічної політики. Українізація. Український націонал-комунізм. О. Шумський, М. Скрипник, М. Хвильовий, М. Волобуєв. Індустріалізація: завдання, характерні ознаки та прорахунки. Колективізація: причини і наслідки. Голодомор 1932–1933 рр. – геноцид проти українського народу. Утвердження тоталітарного комуністичного режиму. Формування партійно-бюрократичної номенклатури. Масові політичні репресії 20–30-х років радянського режиму. «Розстріляне відродження». Політика «войовничого атеїзму». Зміни в соціальному і національному складі УСРР та масовій психології й свідомості населення.

Західноукраїнські землі в 1921–1938 рр. Політичне, соціально-економічне та духовно-культурне становище Галичини, Волині, Буковини та Закарпаття. «Українське питання» в політиці Польщі, Румунії та Чехословаччини. ЗУЗ і спадкоємність традицій боротьби за Українську Самостійну Соборну Державу. Створення та боротьба Української Військової Організації (УВО). Євген Коновалець. Діяльність легальних західноукраїнських політичних партій та організацій. УНДО. Українська Греко-Католицька Церква. Митрополит Андрей Шептицький. Створення та боротьба Організації Українських Націоналістів (ОУН). Степан Бандера. Андрій Мельник. Надання автономії та проголошення незалежності Карпатської України. Августин Волошин. Окупація Закарпаття Угорщиною.

Тема IX. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)

Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Пакт Молотова-Ріббентропа і його вплив на розв'язання Другої світової війни. Вхідження

західноукраїнських земель до складу СРСР й УРСР. Радянізація ЗУЗ. Масові репресії радянського режиму 1939–1941 рр.

Німецько-радянська війна 1941–1945 рр. та Україна. Поразки Червоної Армії і окупація України гітлерівською Німеччиною. Розчленування українських земель, специфіка ситуації в «дистрикті Галичина», рейхскомісаріаті «Україна», «Трансністрії» у прифронтовій зоні. Встановлення нацистського окупаційного режиму. Експлуатація продовольчих, матеріальних та людських ресурсів. Вивезення на примусові роботи в Німеччину. Концтабори. Суспільне і релігійне життя. Проблема колаборації. Радянське підпілля й партизанський рух. Позиція ОУН під час війни. Акт відновлення української держави 30 червня 1941 р. Батальйони «Ролянд» і «Нахтігаль». Похідні групи ОУН. Створення та боротьба Української Повстанської Армії. Роман Шухевич-«Тарас Чупринка». Українська дивізія «Галичина». Українська Національна Армія в складі німецького вермахту. Українське питання на переговорах союзників по антигітлерівській коаліції. Звільнення України від німецької окупації: Харківська, Київська, Корсунь-Шевченківська, Проскурівсько-Чернівецька, Умансько-Ботошанська, Львівсько-Сандомирська, Карпатсько-Ужгородська операції. Завершення Другої світової війни. Людські, матеріальні та моральні втрати, наслідки війни для України.

Тема X. Україна в др. пол. 40-х – пер. пол. 80-х рр. XX ст.: трансформації суспільно-політичного та економічного розвитку

Повоєнні адміністративно-територіальні зміни. Українсько-польське, українсько-чехословацьке, українсько-румунське територіальне розмежування. Включення Криму до складу УРСР. Зовнішньополітична діяльність УРСР. Особливості процесу відбудови народного господарства. Рівень життя і побуту населення. Радянізація західних областей УРСР. Продовження боротьби ОУН та УПА. Масові репресії радянського та польського комуністичного режиму проти населення Західної України. Операція «Вісла». Ліквідація УГКЦ. Боротьба проти т.зв. «націоналізму», «космополітизму», «низькопоклонства» перед Заходом. Культурно-ідеологічні процеси в УРСР.

Україна в умовах десталінізації (1956–1964) «Хрущовська відлига». Суспільно-політичне життя в умовах часткової лібералізації радянського режиму. Соціально-економічний розвиток. Духовне життя в Україні: основні тенденції та характерні ознаки.

УРСР в роки «Брежнєвського застою» (1964–1985). Сповільнення темпів економічного розвитку. «Неосталінізм» в політичному житті. Політика русифікації. Петро Шелест та Володимир Щербицький. Привілейоване становище партійно-державної номенклатури. Повсякденне життя населення.

Новий етап національно-визвольного руху в Україні (середина 50-х – середина 80-х рр.). Перехід до мирних, конституційних форм боротьби. Діяльність підпільних груп та організацій: Українська робітничо-селянська спілка Л. Лук'яненка. Український національний фронт Д. Квецька та З. Красівського. Українська загальнонародна організація Г. Диндина та М. Крайника (УНФ-2).

Активізація опозиційних настроїв населення. Зародження дисидентського та правозахисного руху, його форми. Національне та релігійне дисидентство. Шістдесятники. І. Дзюба «Інтернаціоналізм чи русифікація?»; М. Брайчевський «Приєднання чи возз'єднання?»; В. Чорновіл «Лихо з розуму»; В. Мороз «Репортаж із заповідника ім. Берії»; М. Осадчий «Більмо»; Ю. Бадзьо «Право жити». «Український вісник». Український «самвидав». Творчість і громадянська позиція В. Симоненка, Л. Костенко, А. Горської, В. Марченка, О. Тихого, Ю. Литвина, В. Стуса, Є. Сверстюка, І. Світличного, І. Калинця, братів Горинів та ін.

Українська Гельсінська група: М. Руденко, П. Григоренко, О. Бердник, О. Мешко, М. Маринович, С. Караванський, І. Кандиба, В. Овсієнко, М. Матусевич, М. Горбаль, Н. Світлична. Закордонне представництво УГГ. «Вісник репресій в Україні».

Тема XI. Україна на шляху до незалежності (середина 80-х рр. ХХ ст. – 2025 р.)

«Горбачовська перебудова» та її вплив на суспільно-політичні процеси в Україні. Чорнобильська катастрофа та її вплив на активізацію національного руху. Створення т.зв. «неформальних» організацій в Україні: Український культурологічний клуб. С. Набока. Товариство Лева. Товариство «Вертеп». Українська Гельсінська спілка. Історико-просвітницька організація «Меморіал», Товариство української мови ім. Т. Шевченка, Студентське братство. Поява незалежної преси: «Поступ», «Віче», «Тернове поле», «Просвіта». Боротьба за відновлення УГКЦ, національної символіки. Народний Рух України. В'ячеслав Чорновіл. Вибори до Верховної Ради СРСР та УРСР. Демократичний блок. Народна рада. Декларація про державний суверенітет України (липень 1990 р.). Виникнення нових політичних партій.

Серпневий путч 1991 р. й проголошення Акту про незалежність України (24 серпня 1991 р.). Розпад СРСР. Стартові умови розгортання державотворчого процесу. Становлення владних структур. Конституційний процес. Прийняття Конституції незалежної України (28 червня 1996 р.). Реалізація нового соціально-економічного курсу і його наслідки. Специфіка взаємодії культури і суспільства в умовах перехідного періоду. Характерні ознаки релігійного життя. Формування концепції зовнішньополітичного курсу. Україна і СНД. Західний напрям зовнішньої політики України. Позиція лівих партій (КПУ, СПУ, СДПУ(о)) щодо державотворчих процесів в Україні. Л. Кравчук, Л. Кучма, В. Ющенко, В. Янукович, П.Порошенко, В.Зеленський – президенти України. Досягнення і прорахунки. Система влади в Україні. Формування Збройних сил України та інших державних інституцій. Державна символіка. Національна валюта. Міжнародні і міжконфесійні відносини. Проблеми політичного, соціально-економічного та духовно-культурного розвитку незалежної України. «Помаранчева революція» 2004 р.: здобутки та втрати. Українська діаспора(еміграція): основні етапи, розселення та сучасний стан. Російсько-українська війна 2014-2024.

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ¹

№	ТЕМИ	К-сть год	
		денна форма	заочна форма
1.	Вступ до історії України. Первісне суспільство і перші державні утворення на території України	2	
2.	Київська Русь. Галицько-Волинське князівство: зародження державності українського народу (IX – перша половина XIV ст.)	2	
3.	Україна в другій половині XIV – першій половині XVII ст.: литовсько-польська доба	2	2
4.	Українська національна революція середини XVII ст.: формування козацької держави	2	
5.	Україна в другій половині XVII – XVIII ст.: доба Руїни та Гетьманщини	4	
6.	Україна у складі Російської та Австрійської імперій: колоніальна політика російського самодержавства та австрійського абсолютизму; національне відродження (кінець XVIII – початок ХХ ст.)	4	2
	Всього за I модуль	16	4

¹ Зміст семінарських занять детальніше дивись у (Полянський О., Труба Р. Історія України : навч.-метод. посібн. - Львів : Растр-7, 2021. - 196 с. <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/29999>)

Теми II модуля			
7.	Українська національна революція 1917–1921 рр.: відродження української державності	2	
8.	Україна у міжвоєнний період (1921 – 1938 рр.): утвердження тоталітарного режиму; спадкоємність традицій боротьби за незалежну українську державу	2	
9.	Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)	2	
10.	Україна в др. пол. 40-х – пер. пол. 80-х рр. XX ст.: трансформації суспільно-політичного та економічного розвитку	2	2
11.	Україна на шляху до незалежності (середина 80-х рр. XX ст. – 2021 р.)	4	2
Всього за II модуль		14	4
Разом		30	8

6. ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ²

№	Теми		
		денна форма	заочна форма
Теми I модуля			
1.	Стародавня доба в історії України	2	6
2.	Русь та Галицько-Волинська держава в історії України	2	6
3.	Перший поділ України. Місце і роль українського козацтва та Запорозької Січі в боротьбі за українську державність	2	8
4.	Перша українська національна революція середини XVII ст.	2	6
5.	Боротьба за українську державність наприкінці XVII–XVIII століттях	4	8
6.	Суспільно-політичний рух й національне відродження в Україні наприкінці XVIII на початку XX ст.	4	6
Всього за I модуль		16	34
Теми II модуля			
7.	Друга українська національна революція 1917–1921 рр.	4	6
8.	Україна між Першою та Другою світовими війнами: проблеми політичного та соціально-економічного розвитку й боротьби за національну державність	2	10
9.	Україна у Другій світовій війні (1939–1945 рр.)	2	8
10.	Українська РСР в другій половині 40-х – першій половині 80-х рр. XX ст.: трансформація суспільного розвитку	2	6
11.	Третя українська національна революція (кінець 80-х рр. XXст. – 2025 р.)	4	8
Всього за II модуль		14	38
Разом		30	72

7. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ (не передбачено)

² Завдання для самостійної роботи вміщені у (Полянський О., Труба Р. Історія України : навч.-метод. посібн. - Львів : Растр-7, 2021. - 196 с. <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/29999>) в розділі «Проблемні завдання та питання для самоконтролю».

8. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ (не передбачено)

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

(для студентів, які навчаються за графіком сприяння та для студентів заочної форми навчання)

- Матеріали самопідготовки;
- Самостійні роботи.

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Лекції із використанням відеоматеріалів, презентацій, інтерактивних методик (мозковий штурм), диспут, робота з науковою літературою.

Словесні, наочні, практичні; евристичний, частково-пошуковий, дослідницький, метод проблемного викладання.

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль – відповіді та доповнення на семінарських заняттях, презентації, історичні повідомлення; проміжний контроль – написання контрольних робіт, підсумковий контроль – іспит (II семестр – денна форма; I семестр – заочна форма навчання).

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань, умінь і навичок студентів з навчальної дисципліни «Історія України» здійснюється на основі комплексного підходу з використанням рейтингової системи оцінки знань студентів за 100-бальною шкалою.

№ заняття	ТЕМИ СЕМІНАРІВ	бали
	Теми I	
1-2.	1. Вступ до історії України. Первісне суспільство і перші державні утворення на території України	0-6
3.	2. Київська Русь. Галицько-Волинське князівство: зародження державності українського народу (IX – перша половина XIV ст.)	0-3
4.	3. Україна в другій половині XIV – першій половині XVII ст.: литовсько-польська доба	0-3
5.	4. Українська національна революція середини XVII ст.: формування козацької держави	0-3
6.	5. Україна в другій половині XVII – XVIII ст.: доба Руїни та Гетьманщини	0-6
7-8.	6. Україна у складі Російської та Австрійської імперій: колоніальна політика російського самодержавства та австрійського абсолютизму; національне відродження (кінець XVIII – початок XX ст.)	0-6
	КР№1	0-6
	Теми II	
9-10.	7. Українська національна революція 1917–1921 рр.: відродження української державності	0-6
11.	8. Україна у міжвоєнний період (1921 – 1938 рр.): утвердження тоталітарного режиму; спадкоємність традицій боротьби за	0-3

	незалежну українську державу	
12.	9.Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)	0-3
13-14.	10.Україна в др. пол. 40-х – пер. пол. 80-х рр. ХХ ст.: трансформації суспільно-політичного та економічного розвитку	0-3
15.	11. Україна на шляху до незалежності (середина 80-х рр. ХХ ст. – 2025 р.)	0-3
	КР№2	0-6
	ІСПИТ	0-50
	РАЗОМ	100
	ФЗН ТЕМИ СЕМІНАРІВ	
1-2.	1.Вступ до історії України. Первісне суспільство і перші державні утворення на території України	0-3
3.	2.Київська Русь. Галицько-Волинське князівство: зародження державності українського народу (IX – перша половина XIV ст.)	0-3
4.	3.Україна в другій половині XIV – першій половині XVII ст.: литовсько-польська доба	
5.	4.Українська національна революція середини XVII ст.: формування козацької держави	
6.	5.Україна в другій половині XVII – XVIII ст.: доба Руїни та Гетьманщини	0-3
7-8.	6.Україна у складі Російської та Австрійської імперій: колоніальна політика російського самодержавства та австрійського абсолютизму; національне відродження (кінець XVIII – початок ХХ ст.)	
9-10.	7.Українська національна революція 1917–1921 рр.: відродження української державності	
11.	8.Україна у міжвоєнний період (1921 – 1938 рр.): утвердження тоталітарного режиму; спадкоємність традицій боротьби за незалежну українську державу	
12.	9.Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.)	
13-14.	10.Україна в др. пол. 40-х – пер. пол. 80-х рр. ХХ ст.: трансформації суспільно-політичного та економічного розвитку	0-3
15.	11. Україна на шляху до незалежності (середина 80-х рр. ХХ ст. – 2021 р.)	
	КОНТРОЛЬНА РОБОТА	32
	ІСПИТ	0-50
	РАЗОМ	100

Семестрова оцінка студента формується на основі суми балів, які він отримує за роботу впродовж семестру:

1. Робота на семінарських заняттях (поточний контроль – відповіді та доповнення на семінарських заняттях, слайд-презентації, інформаційні довідки³) - 45 балів.
2. Проміжний контроль (написання контрольних робіт) – 12 балів
3. Підсумковий контроль (іспит) – 50 балів.

³ Відповіді та доповнення на семінарських заняттях, слайд-презентації, інформаційні довідки оцінюються від 0-3 бали (0- незадовільно; 1- задовільно; 2- добре; 3-відмінно).

Відповідь студента на семінарському занятті

оцінюється на «відмінно», коли студент дає вичерпну відповідь на поставлене питання, демонструє знання фактологічного матеріалу, основних теоретичних проблем курсу. Оцінка «добре» передбачає в цілому правильну відповідь на поставлене питання, але на додаткові запитання викладача відповідає з деякими погрішностями.

«Задовільно» виставляється при наявності окремих помилок при висвітленні фактологічного матеріалу з даної проблеми, студент частково знає відповідь на запропоновані питання і демонструє наявність окремих елементів самостійного мислення.

«Незадовільно» – за повну непідготовленість до заняття.

До екзаменаційної відомості вносяться результати поточного, а також їх сумарна оцінка за 100-бальною системою, 4-бальною шкалою оцінювання та оцінкою за шкалою ECTS. Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в 4-х бальну шкалу за системою ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
61-67	E		
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Силабус

Навчальна програма із дисципліни <http://repository.ldufk.edu.ua/>

Комплект текстів лекцій. <http://repository.ldufk.edu.ua/>

Навчально-методичний посібник до курсу (Полянський О., Труба Р. Історія України: [навч. посіб. для семінарських занять для студ. неіст. спец. ВНЗ]. – Львів, 2011. – 468 с.

<http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/3447/1/Poljanskyy%20O.%2c%20Truba%20R..pdf>

Полянський О., Труба Р. Історія України : навч.-метод. посіб. - Львів : Растр-7, 2021. - 196 с. <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/29999>

Полянський О. Російсько-українські війни XII–XXI століть: історичний вимір : монографія. - Львів : Растр-М, 2023. – 310 с. <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/35345>

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бойко О. Д. Історія України: навч. посіб. - 6-те вид., доп. – К.: Академвидав, 2016. – 720с. (Альма-матер). https://ftfsite.ru/wp-content/files/istorija_ukrajiny_bojko.pdf
2. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX ст. / Я. Грицак. – К., 2019. – 656 с. <http://history.franko.lviv.ua/PDF%20Final/Grycak.pdf>
3. Енциклопедія історії України: у 10-ти т. / редкол.: В.А. Смолій (голова), Я.Д. Ісаєвич, С.В. Кульчицький [та ін.]. – К.: Наукова думка, 2005-2018. <http://resource.history.org.ua/item/0001124>
4. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. К., 2015. http://chtyvo.org.ua/authors/Plokhii_Serhii/Brama_Yevropy_Istoriia_Ukrainy_vid_skiiskykh_voien_do_nezalezhnosti/
5. **Полянський О., Труба Р. Історія України: [навч. посіб. для сем. занять для студ. неіст. спец. ВНЗ] / Олег Полянський, Руслана Труба. – Львів, 2011. – 468 с** <http://repository.ldufk.edu.ua/bitstream/34606048/3447/1/Poljanskyj%20O.%2c%20Truba%20R.pdf>
6. Полянський О. Російсько-українські війни XII–XXI століть: історичний вимір : монографія. - Львів : Растр-М, 2023. – 310 с. <https://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/35345>
7. Революція Гідності: методичні матеріали. К., 2015. 46 с. https://don.kyivcity.gov.ua/files/2015/11/13/2015_metodichka_reviluciya_gidnosti_4.pdf
8. У кігтях двоглавих орлів. Творення модерної нації. Україна під скіпетрами Романових і Габсбургів.– Харків, 2016. – 352 с.
9. Час народів. Історія України XIX століття: Навчальний посібник / За заг. ред. М. М.Мудрого. - Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. - 408 с. – Режим доступу: http://chtyvo.org.ua/authors/Mudryi_Marian/Chas_narodiv_Istoriia_Ukrainy_XIX_stolittia/

Додаткова

1. Історія України : А-Я : енцикл. довід. / упорядкув. та наук. ред.: І. Підкова, Р. Шуст, І. Гирич. НАН України. Інститут історії України. - К.: Генеза, 2008. - Вид. 3 доопр. і доповн. - 1520 с.
2. Історія українського козацтва: Нариси: у 2 т. / редкол.: В. А. Смолій [та ін.]. – К.: Києво-Могилянська академія, 2006. – Т. 1. – 800 с.; – 2007. – Т. 2. – 724 с.
3. Полянський О. Західна Україна у двох революціях: 1848–1918. Тернопіль: Джура, 1998. 52 с.
4. Полянський О. Валентин Мороз: постать на тлі епохи // Мандрівець. 2009. № 6. С. 83–88.
5. Полянський О. Українська національна революція 1917–1920 рр. в історичній концепції Валентина Мороза // Україна : культурна спадщина, національна свідомість, державність. Л., 2009. Вип. 18. С. 682–693.
6. Полянський О. Історичні силуети. Тернопіль: ЛІЛЕЯ, 1998. 128 с.
7. Полянський О. Курс лекцій з історії України. Остання чверть XVIII – середина XIX ст. Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. 192 с.
8. Полянський О. Армія нескорених. До 60-річчя УПА. Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. 48 с.
9. Полянський О. Український рух Опору в 1921 – 1939рр. Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. 64с
10. Русь «після Русі». Між короною і булавою. Українські землі від королівства Русі до Війська Запорізького / [В. М. Горобець та ін.]. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. - 351, [16] с. (Історія без цензури).
11. Таїрова-Яковлева Т. Повсякдення, дозвілля і традиції козацької еліти Гетьманщини. К., 2018. 184 с.
12. Тіні згаданих предків. Від склавинів до русинів. Прадавня Україна, Русь і походження українців / [Михайло Відейко та ін. ; упоряд. Кирило Галушко]. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. 351, [16] с. (Історія без цензури).

13. Труба Р. Під чотирма окупаціями: громадсько-педагогічна та науково-публіцистична діяльність О. Терлецького / Р. Труба, О. Полянський // Український історичний журнал. - 2023. - Число 6. - С. 133-151. doi: <https://doi.org/10.15407/uhj2023.06.133>
14. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. К.: Критика, 2005. – 584 с. <http://history.franko.lviv.ua/PDF%20Final/Jakovenko.pdf>

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Бібліотеки

1. Бібліотека Львівського державного університету фізичної культури, м.Львів <http://repository.ldufk.edu.ua/> Репозитарій бібліотеки Львівського державного університету фізичної культури
2. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника НАН, м. Львів, вул.Стефаника, 2.
3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського, м. Київ <http://www.nbuv.gov.ua/>

Інтернет

www.history.org.ua	Інститут історії Національної Академії наук України
www.nbuv.gov.ua	Національна бібліотека України ім. І.І. Вернадського
www.memory.gov.ua	Український інститут національної пам'яті
history.vn.ua	Книги та підручники з історії України та всесвітньої історії
www.thehistorynet.com	Інформація з всесвітньої історії (англомовний сайт)
www.nsta.org	NSTA (Британське наукове співтовариство вчителів)
www.cossackdom.com	Історія українського козацтва
www.prostir.museum	Музейний простір України

15. Політика академічної доброчесності

визначена Положенням про дотримання академічної доброчесності ЛДУФК імені Івана Боберського <https://www.ldufk.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennia-pro-dobrochesnist-04-20.pdf>.

16. Політика захування результатів неформальної освіти

згідно Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті https://www.ldufk.edu.ua/wp-content/uploads/2023/02/polozhennia_neformalna_osvita.pdf.

 Рекомендовано, для удосконалення професійних знань та навиків проходити онлайн-курси, зокрема:

- Новітня історія України: від початку Другої світової війни до сучасності https://prometheus.org.ua/course/course-v1:KNU+101+2014_T2
- Ukraine: History, Culture and Identities <https://www.coursera.org/learn/ukraine-history-culture-and-identities>
- The Making of Modern Ukraine <https://www.coursera.org/learn/the-making-of-modern-ukraine>